

מאורות אל העבר

| May טז



איש השחר (פרץ סמולנסקין)

הנער שגדל בבלרוסיה (שהה נולד בשנת 1842) והתחנך בחוינור מסורתי במוסדות חינוך של "המתנגדים" ושל החסידים כאחד, הפך לבגרותו לאחר מסופריה הקנאים של תנועת ההשכלה. פרץ סמולנסקין תיאר בכישرون רב ובלשון שנונה וחריפה את הפגמים שמצא בחברה היהודית במצרים אירופה. כך הפרק ספרו "התועה בדרכיו החיים" לאחד מספרי היסוד של תנועת ההשכלה בת התקופה. עם זאת, גם משואפי ההשכלה והتابולות לאחסן סמולנסקין את שבט עתו. במאמרי הרבים שפרסם בעיקר בעיתונו "השחר", שהיה אחד מכתבי העת העבריים החשובים ביותר באירופה של שלחי המאה התשע עשרה, תקף סמולנסקין את השואפים להיטמע ולאבד את הייחוד היהודי. על רקע תופעת האומות וגלי האנטישמיות באירופה, קרא לשיבה לארץ ישראל. בעיתונו ניתן מקום מכובד למאמרים ולכתבות שעסקו בבניין הארץ ובהחיית השפה העברית. מעל דפיו הופיעו יצירות, שהפכו לימים לקלאסיקה ציונית, כמו מאמרי הראשונים של אליעזר בן יהודה ושיריו של יהודה לייב גורדון. בגיל 43 בלבד, כשהוא חסר כל, נפטר סמולנסקין ביום ט"ז בשבט תרמ"ה (1.2.1885). לימים, הועל עצמותיו לירושלים לחילקה אישי הרוח והסופרים הציוניים בהר המנוחות.



לאירועים נוספים בקרו אותנו:
history.orot.ac.il

